

Duševní vlastnictví a informační sítě I

- **pojem duševního vlastnictví a legitimita norem**
- **typy práv duševního vlastnictví a specifické formy**
- **software jako předmět duševního vlastnictví**
- **softwarové patenty – koncepce, historie**

Pojem vlastnictví

ius utendi

ius fruendi

ius possidendi

ius abutendi

ius disponendi

Duševní vlastnictví – *contradictio in adiecto*

Kontrola, ovládání (užívání, změna, ...)
Dispozice s podstatou
Zničení

Obyčejový základ!

Absolutní práva – obyčejový původ

Vlastnictví
Osobní integrita
Základní práva

Duševní vlastnictví – *contradictio in adiecto*

Můžete snad prodat nebo koupit oblohu či teplo Matky Země? Takovým myšlenkám nerozumíme. Když čerstvost větru a bubláni vody nejsou naše, jak je můžeme prodat nebo koupit? Každý kousek této země je pro můj národ svatý (...)

Je nám známo, že bílý člověk nechápe naše způsoby. Jemu přijde jeden kus země jako jiný, je jako cizák, co přichází v noci a bere si ze země cokoli se mu zlíbí (...) Zachází se Zemí, svou matkou a oblohou, svým bratrem, jako by to snad byly věci ke koupi, vydrancování a prodeji, jakoby to snad byly ovce nebo třpytivé cetky (...).

My však víme. Země nepatří člověku, ale člověk Zemi. To víme.

Duševní vlastnictví – *contradictio in adiecto*

Deklarace nezávislosti kyberprostoru

Moc vlád je odvozena ze souhlasu těch, kterým vládnou. Náš souhlas jste však nežádali a nikdy jej neobdržíte. Nechceme Vás. Neznáte nás jako neznáte náš svět. Kyberprostor leží mimo hranice Vašeho poznání. Nemyslete si, že jej můžete tvořit a dotvářet jako by se jednalo o nějakou další Vaši veřejnou zakázku. Nemůžete. Vznikl přirozeným vývojem a roste díky našemu společnému úsilí.

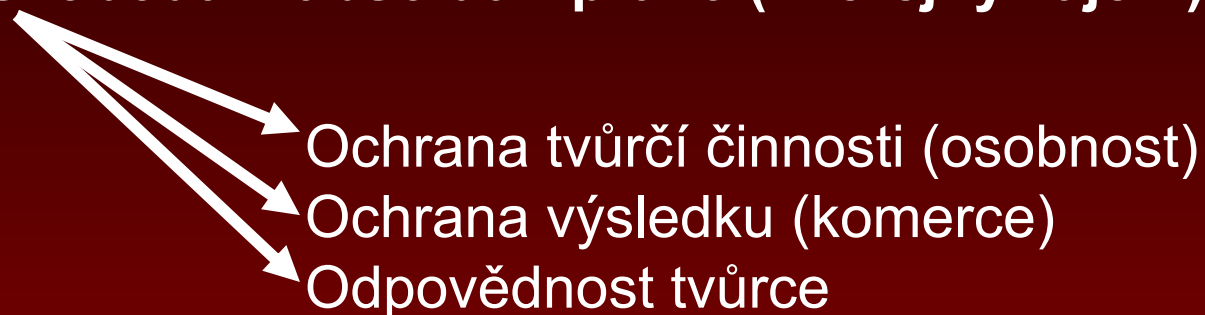
(...)

Pojmy Vašeho práva jako vlastnictví, vyjadřování, subjektivita, pohyb nebo okolnosti, se na nás nevztahují. Všechny jsou založeny na hmotné podstatě a **zde žádná hmotná podstata není.**

Pojem duševního vlastnictví - pozice

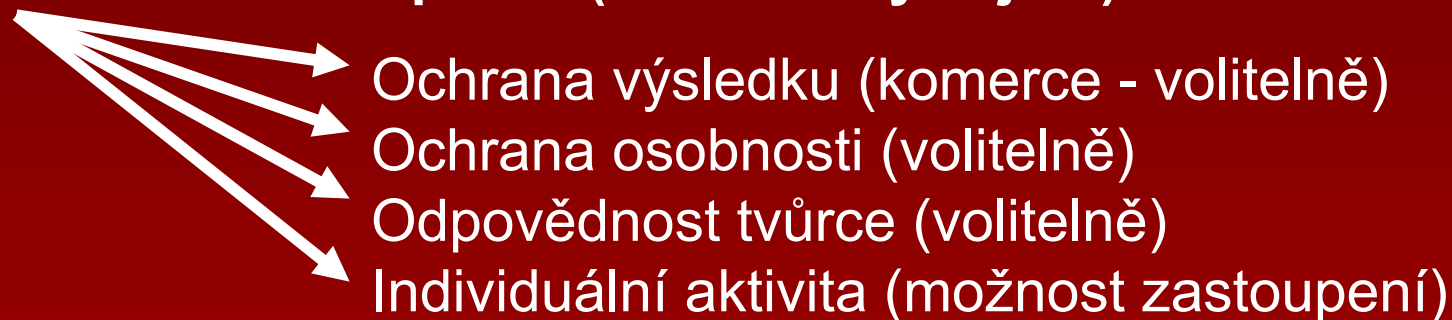
IP feudalismus

Duševní vlastnictví = svoboda – absolutní právo (+veřejný zájem)

IP pragmatismus (IP humanismus)

Duševní vlastnictví = relativní právo (+soukromý zájem)

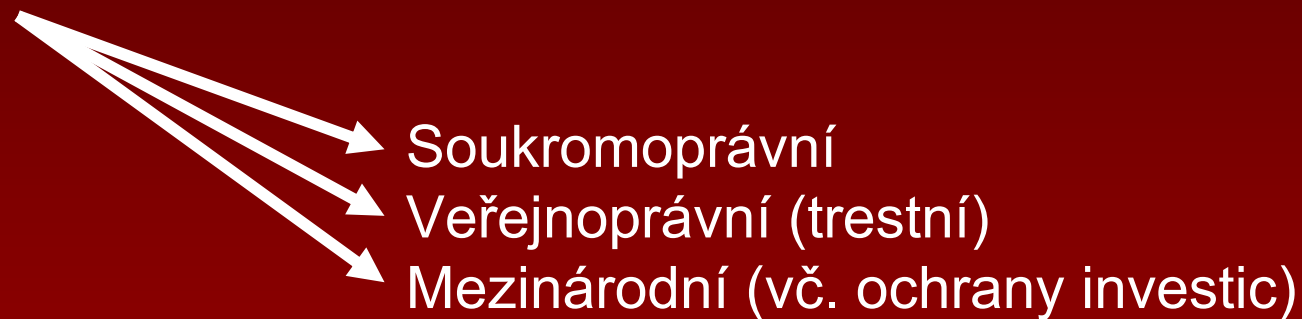
IP anarchismus

Duševní vlastnictví = násilí - neprávo

Formy duševního vlastnictví

Formy ochrany duševního vlastnictví

IP ochrana software – základní rozdíly

Autorská práva

Nezapsaná

Chrání myšlenku (invenci)

Dlouhý limit (oba typy)

Deriváty – databáze, výkonní umělci, ...

Patenty

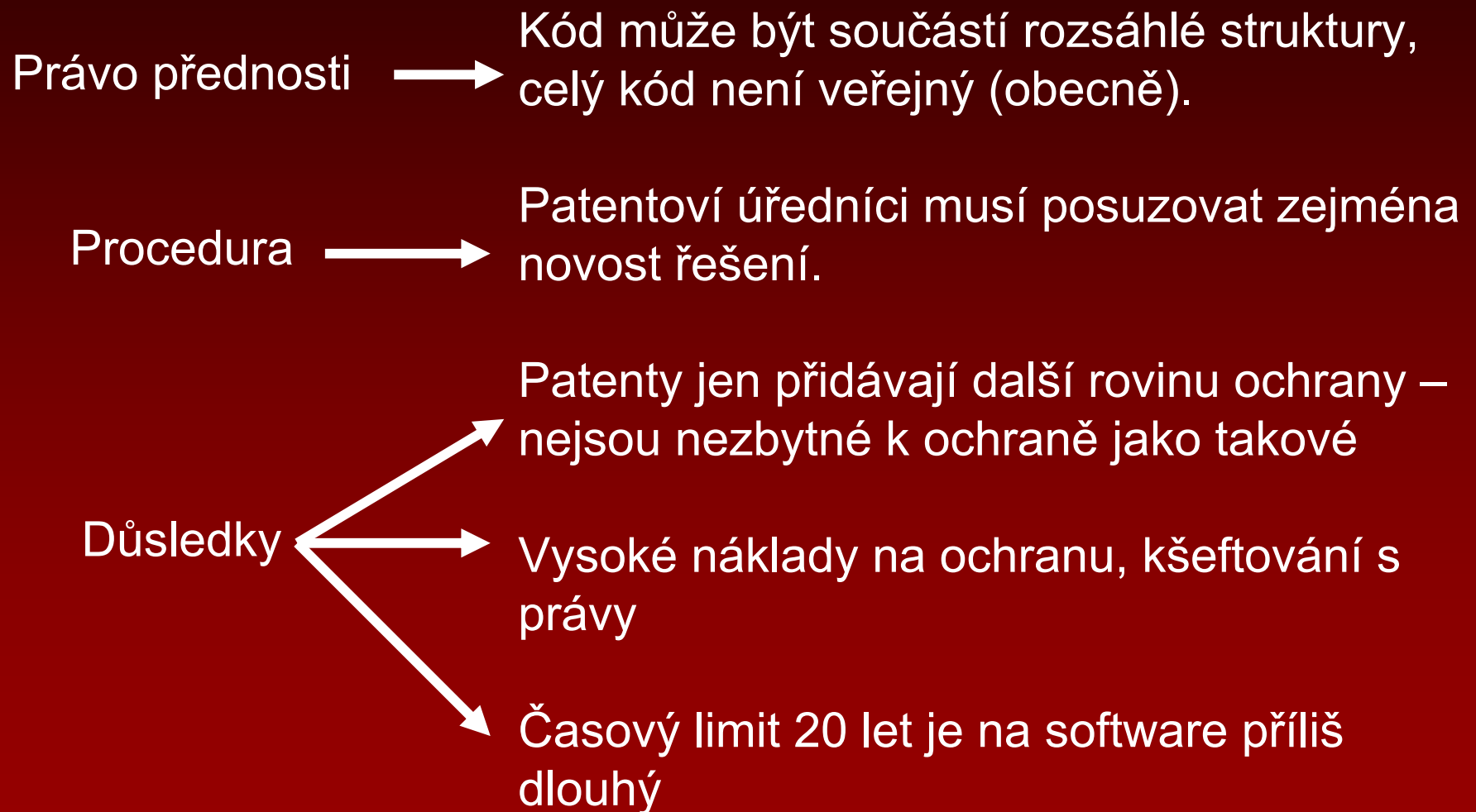
Zapsané (procedura)

Chrání technické řešení (invenci, provedení)

Krátký limit

Deriváty: užité vzory, průmyslové vzory, ...

Softwarové patenty – kritika

Softwarové patenty – vývoj - EU

De iure – není možné patentovat software

De facto – existující patenty (průmysl, zdravotnictví, ...)

COM/2002/0092 final - COD 2002/0047 ← **Legislativní řešení**
(Directive on the patentability of computer-implemented inventions)

European Patent Litigation Agreement (EPLA) – 12. 10. 2006

← **Judiciální řešení**

Softwarové patenty – vývoj – U.S.

Matematické formule / řešení: nelze patentovat

Přímá průmyslová aplikace

1981: Diamond v. Diehr: „To, že v sobě přihláška patentu obsahuje matematický postup, automaticky nevylučuje přihlášku z řízení.

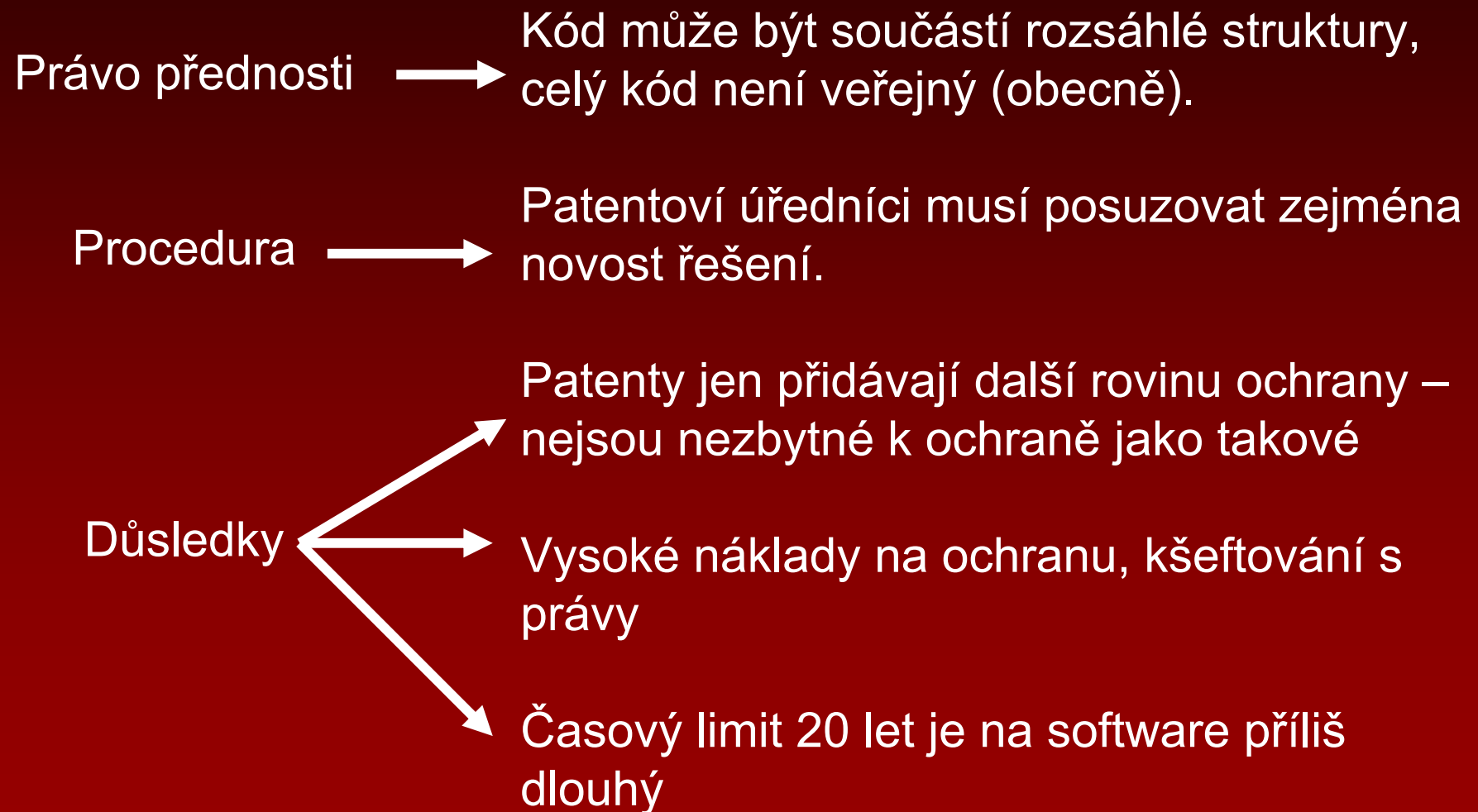
Matematická rovnice může být tedy součástí patentu.“

Není rozdíl mezi formulí a software
Novost, aplikace, unikátnost

1998: State Street Bank v Signature Financial – patent obchodních metod (de facto patenty 1790-1840 a pak počátkem 80. let 20. století)

Softwarové patenty – kritika – U.S.

Softwarové patenty – ČR

Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích

§ 3 odst. 2: Za vynálezy se nepovažují zejména

- a) objevy, vědecké teorie a matematické metody;
- b) estetické výtvořy;
- c) plány, **pravidla a způsoby vykonávání duševní činnosti**, hraní her nebo vykonávání obchodní činnosti, jakož i **programy počítačů**;
- d) podávání informací.

§ 3 odst 3: (3) Patentovatelnost předmětů nebo činností uvedených v odstavci 2 je vyloučena za předpokladu, že se přihláška vynálezu nebo patent týkají **pouze těchto předmětů nebo činností**.

Ochrana software – ČR

Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)

§ 2 odst. 2:(2) Za dílo se považuje též **počítačový program**, je-li **původní** v tom smyslu, že je **autorovým vlastním duševním výtvorem**. Databáze, která je způsobem výběru nebo uspořádáním obsahu autorovým vlastním duševním výtvorem a jejíž součástí jsou systematicky nebo metodicky uspořádány a jednotlivě zpřístupněny elektronicky či jiným způsobem, je dílem souborným. Jiná kritéria pro stanovení způsobilosti počítačového programu a databáze k ochraně se neuplatňují. Fotografie a dílo vyjádřené postupem podobným fotografii, které jsou původní ve smyslu věty první, jsou chráněny jako dílo fotografické.

Alternativní formy ochrany software

**GNU GPL (speciální verze)
(Free Software Foundation)**

**Creative Commons (obecná licence)
(freeculture – L. Lessig)**

Free Software Foundation

